

Napriek odvolaniu Yanis Varoufakis ostáva jednou z hlavných postáv gréckej krízy.

Plán B pre Grécko prehral svoju bitku. Vojna ale nekončí.

Napriek svojmu odvolaniu z postu ministra financií a kompletnému uprataniu na vedľajšiu koľaj v rámci vlády, Yanis Varoufakis ostáva jednou z hlavných postáv gréckej krízy. Pred pár dňami na neho predseda maličkej strany Teleia Apostle Gletsos a právnik Panayiotis Giannopoulos podali trestné oznámenie z velezrady. Varoufakis má imunitu a právnici nedávajú obvineniam veľké šance. Jeho kontroverznú povest' to ešte posilní.

Obvinenie neprišlo náhodou. Minulý týždeň unikli na verejnosť nahrávky jeho rozhovoru s predstaviteľmi veľkých hedžových fondov, v ktorých ešte ako minister prezentoval plán B pre Grécko. Tým plánom nebolo nič iné, ako kompletný Grexit. Plánoval hacknúť daňový

online systém (a obísť tak detailný dozor Bruselu nad ním). Daňové identifikačné čísla sa mali použiť na vystavanie paralelného núdzového platobného systému, ktorý by dočasne nahradil zavreté banky počas Grexitu. Zdôveril sa aj, že podľa neho sa žiadna dohoda o treťom balíku nakoniec neuskutoční, pretože celá grécka kríza je v skutočnosti len Schaeubleho ťažením proti Francúzom.

Ešte zaujímavejšie plány zvažovalo ultraľavicové krídlo SYRIZA. Hoci nie je jasné, ako blízko (či ďaleko) k realizácii sa dostali, cieľ bol obsadiť národnú tlačiareň peňazí a získať tam uloženú hotovosť (údajne 22 miliárd eur), v prípade potreby uväzniť šéfa centrálnej banky Yannisa Stournarasa a spustiť návrat k drachme.

Snívanie s otvorenými očami je vlastné súdruhom po celom svete, ale v Grécku k akcii nie je nikdy ďaleko. To je jasné aj veriteľom, preto nová misia Trojky v Aténach bola odložená o pár dní. Veritelia požiadali grécku vládu o výber bezpečnejšieho miesta rokovania. Kreslo vysokého úradníka nezaručuje imunitu pred zápalnými fľašami.

Voči navrhovanému „záchrannému“ plánu panuje nedôvera prakticky všade.

Voči navrhovanému „záchrannému“ plánu panuje obrovská nedôvera prakticky všade. Z krajiny neustále odchádzajú ďalšie a ďalšie firmy. Nie len zahraničné, ale aj domáce. Mnohí čakajú len na uvoľnenie kapitálových kontrol. To však tak skoro nepríde, hoci minulý týždeň sa hotovostná rezerva bánk stabilizovala a krajina nepožiadala o zvýšenie núdzovej likvidity. Znovuotvorenie aténskej burzy sa však zatiaľ odkladá. Vďaka nedostatku hotovosti sa najmä v odľahlejších oblastiach výdatne rozširuje výmenný obchod, najmä medzi farmármi. Otázka, či banky rekapitalizovať aj s pomocou osekania ne-

Varoufakis chrlí rozhovory a tvrdo kritizuje nezmyselnosť navrhnutého plánu.

Skvelý plán postavený však na teoretických, no v praxi nereálnych predpokladoch.

chránených účtov (nad 100 000 eur), alebo len s pomocou novej pôžičky (čo by bolo kompletným prevrátením európskeho ťaženia za bail-in), bude jednou z kľúčových otázok nadchádzajúcich rokovaní. Premiér Tsipras, ktorý v posledných týždňoch stratil notnú dávku svojej niekdajšej charizmy u voličov, sa pokúša obnoviť povest' tvrdého muža. „Nič viac ako to, čo sa dohodlo 12. júla už neschválime!“ vyhlásil pre rádio Sto Kokkino.

Charizma však zostala jeho bývalej pravej ruke Varoufakisovi. Ten chrlí blogy a rozhovory na všetky strany po svete, v ktorých tvrdo kritizuje nezmyselnosť navrhnutého plánu. Triezve videnie navrhutej fatalistickej stratégie nekonečného opakovania nefungujúceho postupu sa mu dá sotva vyčítať. Grécko aktuálne skutočne postupuje v kruhu a ekonomická beznádej sa rozširuje. Kritikov je po svete ako do roka dní. No napriek tomu, že veritelia opakovane tvrdili, že grécka strana je nekonštruktívna, Varoufakis ponúka aj riešenia.

NEW STRAITS TIMES

Napríklad v malajzijských novinách New Straits Times popísal svoj alternatívny plán na privatizáciu gréckych aktív. Miesto bezbrehého predávania sa mal rovnako ako teraz vytvoriť fond týchto aktív. Ten mal následne vydať vlastné dlhopisy (kryté týmito aktívami) v hodnote 30-40 miliárd eur. Tie by sa následne

investovali do investícií v týchto štátnych podnikoch, čo by nielen zvýšilo ich hodnotu, ale aj zvýšilo domácu spotrebu o 5 % HDP. Podniky by sa následne predávali podľa aktuálneho stavu a potreby.

Skvelý plán, s jedinou slabinou. Je to technokratický sen, postavený na teoretických, no v praxi nereálnych predpokladoch. Bez garancií ECB (teda pomoci daňovníkov celej eurozóny) by bolo získanie desiatok miliárd cez dlhopisy kryté gréckymi ekonomickými vrakmi nereálnych. Investície? Grécke vlády „investovali“ do svojich štátnych podnikov desaťročia a presne to ich priviedlo tam, kde sú dnes. Štátny podnik vždy bude pôsobiť v prvom rade v rámci politických motivácií, až potom ekonomických. Tak ako súčasný plán veriteľov je opakovaním stále tej istej chyby, tým istým je Varoufakisova predstava šikovne investujúcich úradníkov, ktorí zveľadia zverené aktíva.

Varoufakis nie je ani zradca, ani spasiteľ. Uvedomuje si nezmyselnosť súčasnej cesty, ale neuvedomuje si (podobne ako mnohí iní v jeho postavení) obmedzenosť svojich schopností a moci. Byrokratický Behemot gréckeho štátu, ktorý vysáva zdroje zo spoločnosti a premieňa ich na nezmysly, sa nedá zmeniť upravením pravidiel. Jediná šanca je podsekávať čo najviac peňazovodov a dúfať, že jednotlivé časti postupne uschnú.

Martin Vlachynský
30.7.2015